

בית דין רבני אזורי ברחובות

7 דצמ 2022
1266379-4

כתובה ותוספת כתובה באשה שלא נבעלה

הדיינים

1. הרב יהודה שחור - אב"ד
2. הרב יאיר לרנר
3. הרב ירון נבון

התובעת

פלונית באמצעות טו"ר עוזיאל דיעי

- נגד -

הנתבע

פלוני
ע"י עו"ד חזקיהו חנימוב

פסק דין

רקע -עובדתי

הצדדים נישאו זל"ז כדמו"י בתאריך 11.2.20, נישואין ראשונים.
תחת החופה התחייב הבעל בכתובה ותוספת בסך 353,000 ש"ח.
לצדדים אין ילדים משותפים.
כשלושה חדשים לאחר נישואיהם, מתאריך 10.5.20, הצדדים התגוררו בנפרד.
בתאריך 21.6.20 הגיש הבעל תביעת גירושין וביקש לחייב את האשה בגט מדין שיטת רבנו ירוחם.

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

בדיון שהתקיים בתאריך ו' באלול התש"פ (26.8.20) תבעה האשה מזונות ומדור האישה. בדיון, הסכימו הצדדים להתגרש וכי לאחר מכן תידון תביעת הכתובה, ולאחר הדיון הצדדים התגרשו.

ביה"ד קבע דיון לתביעת הכתובה לתאריך כ"ב במר חשון התשפ"א 9.11.20. לדיון הופיעו הצדדים.

תורף טענות ב"כ האשה בדיון, כי לא היו יחסי אישות בינה ובין בעלה בגין יחסו אליה: "ביה"ד: בשלשה חודשיים האלה שהייתם בחדר השינה מעולם לא קיימתם יחסי אישות מלאים? האשה: נכון,

...

האשה: כי אני מרגישה שצריך יחס, אני הרגשתי בתור חפץ, בתור אובייקט. מאידך טען הבעל:

"הרי האשה סירבה לקיים יחסי אישות מהלילה הראשון, ובמשך כל השלשה החודשיים, הבעל: לא היו יחסי אישות כלל,

"יש לה בעיות נפשיות... נתקלתי בפעם הראשונה בהתפרצויות זעם... היום אני מבין כי היא לא מסוגלת...

כנגד טענה זו השיבה האשה:

"הרגשתי סוג של מתח... התביישתי..."

האשה הכחישה שהיו לה בעיות נפשיות:

"ביה"ד: לא היו לה אף פעם בעיות של תרופות או הליכה לפסיכולוגית?

האשה: כלום אפילו לא פסיכולוגים."

הבעל טען שהאשה העליבה אותו בבטויים של: "יש לך ידיים יבשות נייר זכוכית, שמן, ביל כרס, נוחר". האשה הגיבה על כך שזוכרת במעורפל שאמרה לבעל לשים קרם ידיים.

ביה"ד קבע דיון חקירות לתאריך י"ב באדר התשפ"א (24.2.21). להלן מפרוטוקול הדיון:

"ב"כ האישי: אז למה את בתולה?"

האשה: אני לא חושבת, כעיקרון הגבר אמור ליזום והאשה אמורה לשתף פעולה, ואני חושבת ששיתפתי פעולה בכל מיני רבדים, ואם צריך אני אפרט...

...

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

האשה: לפי מה שאני הבנתי בחודש הראשון לא היה שום, הוא לא רצה את זה בכלל.

...

ב"כ האיש: כשאת מגיעה מליל הטבילה, הענינים לא התגלגלו ביניכם ליחסי אישות?

האשה: נכון,

ב"כ האיש: למה לא ?

האשה: כי הוא היה נרדם מוקדם.

...

ב"כ האשה: והיה נסיון להיות ביחד? הורדתם בגדים?

האשה: היה נסיונות, וזה לא התקדם לשום מקום,

ב"כ האשה: למה?

האשה: כי הוא היה עם חציצה, הוא לא הוריד אפילו פעם אחת...

...

ב"כ האשה: כמה נסיונות במהלך שלשת החודשיים האלה ניסית להיות ביחד?

האשה: היו נסיונות מספר, אני לא יודעת להגיד במדויק.

ב"כ האשה: וכשזה לא צלח, מה הרגשת?

האשה: זה לא תחושה טובה..."

בדיון שהתקיים בתאריך ד' בתמוז התשפ"א 14.6.21 נחקר הבעל:

"הבעל: האשה דחתה אותי, אמרה שהיא נגעלת ממני, ונשארה עם שמלת הכלה לאורך כל הלילה... וכבר בלילה השני האשה אמרה לי שהיא רוצה להתגרש, שאינה מסוגלת לחיים משותפים, והדבר היה תוך כדי התפרצות זעם, והתנהגות נסערת..."

...

הבעל: את שיחת הפרידה אני יזמתי, זאת לאחר שלשת החודשיים שבהם היא הצהירה חזור ושוב שהיא רוצה להתגרש, ולא מסוגלת לנישואין...

...

הבעל: (בנושא ליל החתונה) ה' עדי, שהייתי לידה ליד פינת האוכל בספה עד הבוקר, עד שהיר התעוררה והלכה עם שמלת הכלה לבית של הוריה..."

ביה"ד : מה היא אמרה לך?

הבעל : אני לא מסוגלת לחיי נישואין, אני רוצה להתגרש.

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

...

הבעל: במהלך כל החודש הראשון האשה מנעה ממני כל מגע איתה, כל נסיון למגע איתה, הייתי נתקל בהתפרצות זעם ונסערת...בלי שום תירוצים פשוט לא הלכה לטבול...

ביה"ד: לפי מה שאני מבין, אז לדעתך הגברת היא עדיין בתולה?

הבעל: חד משמעית היא בתולה,

ביה"ד: גברת, זה נכון מה שהוא אומר?

האשה: זה נכון.

...

ביה"ד לאשה: האם את מוכנה שנשלח אותך לבדיקה אצל רופא?

האשה: אני מוכנה כל דבר שידרש, כולל הבדיקה הזו, כולל מה שצריך, ובתנאי שיפתחו את התיק הרפואי שלו...

ביה"ד שואל גם את הבעל..

הבעל: לבקשת ביה"ד אני אגש לכל בדיקה הנדרשת..."

בתאריך 8.11.21 קיים ביה"ד דיון נוסף, בו שמע את עדותו של רב קהילה ומדריך חתנים שהדריך את הבעל הנ"ל:

העד: אני חושב שבערך בשבע ברכות הוא אמר לי... שלא היה קשר אישות...ופעם נוספת בערך עשרה ימים אחרי החתונה הוא אמר לי שלא היה ביניהם קשר אישות...

ביה"ד: בסוף הפגישה השניה, איך התרשם אדוני, שלא היה קשר אישות ביניהם?

העד: לא היה קשר אישות.

...

היו נשואים כחודשיים שלא היה קשר אישות ביניהם...

...

ביה"ד: אדוני באמצע מזכיר שדיבר עם הגברת, ואמרת לה שיעשו את זה בדרכי שלום, והיא תחזור למעמדה כמו שהיה לפני החתונה, שהסטטוס לא ישתנה, למה אדוני מתכוון?

העד: כיון שלא קיימו קשר אישות, אז היא בעצם בתולה.

ביה"ד: אדוני משוכנע עד היום שלא היה קשר אישות ביניהם?

העד: בהחלט."

- . דין כתובה ותוספת כשלא היו יחסי אישות.
- . מחלוקת הרמב"ן והר"ן בכתובות.
- . שיטת הריצב"א (מובא בתוס' יבמות דף ס"ה ע"ב ובתוס' נדרים דף צ"א ע"א).
- . פסק דין ביה"ד הגדול לדיינים הרבנים: עובדיה הדאיה, יעקב הדס, יוסף שלום אלישיב זצ"ל.
- . דין כתובה ותוספת כששניהם מודים שלא היו יחסי אישות. מקור דין זה במשנה במסכת כתובות בתחילת פרק אף על פי (דף נ"ד ע"ב), שם מובאת מחלוקת בין חכמים לרבי אלעזר בן עזריה: "אף על פי שאמרו בתולה גובה מאתיים ואלמנה מנה, אם רצה להוסיף אפילו מאה מנה יוסיף, נתארמלה או נתגרשה בין מן האירוסין ובין מן הנישואין גובה את הכול, רבי אלעזר בן עזריה אומר מן הנישואין גובה את הכול, מן הארוסין בתולה גובה מאתיים, ואלמנה מנה, שלא כתב לה אלא על מנת לכונסה". ומפרש רש"י: "שלא כתב לה תוספת דמדעתו אלא על מנת לכונסה." ובגמרא שם (דף נ"ו עמוד א'): "בעי רבין נכנסה לחופה ולא נבעלה מהו: חיבת חופה קונה או חיבת ביאה קונה? והגמרא נשאתר בבעיה. ומפרש שם הרא"ש (סעיף ו') ואיפשטא חיבת חופה קונה. וכך פסק הרי"ף (שם דף כ"ב ע"ב בדפי הרי"ף): "ופשטינן דחיבת חופה קונה". וכך פוסק הרמב"ם (הלכות אישות פרק ו' הלכה ב'): "כיון שנכנסה הארוסה לחופה הרי זו מותרת לבוא עליה בכל עת שירצה... ומשתכנס לחופה נקראת נשואה אף על פי שלא נבעלה והיא שתהיה ראויה לחופה... וכך פסק הרמב"ם במקום אחר (פרק י"א הלכה א'): "**הנושא בתולה שנתאלמנה או שנתגרשה או נחלצה, אם מן האירוסין, מתאלמנה או נתגרשה או נחלצה, כתובתה מאתיים, ואם מן הנישואין, כתובתה מנה, שמשנשאת הרי היא כבעולה...**" הטור (חלק אבן העזר סי' ס"א) פסק: "האיש שיכניס אשה לחופה הרי היא כאשתו לכל דבר, ומה היא החופה, שתתיחד עימו אפילו לא בא עליה, כגון שנתיחדו לשם נישואין הרי היא כאשתו לכל דבר וגובה עיקר כתובתה ותוספת אם תתאלמן או תתגרש, במה דברים אמורים דחזיא לביאה..." וכתב שם הבית יוסף: "וכבר נודע דרך הגאונים והרמב"ם ז"ל דכי בעי בעיא באם תמצי לומר דבעיה קמייתא הוי כאילו נפשטה ההיא בעיה קמייתא... המורם מדברי רבותינו הראשונים, שכיון שבבעיה השניה שמסתפק רב אשי האם צריך חופה הראויה לביאה או לא, והגמרא אומרת "אם תרצה לומר חיבת חופה קונה..." הרי שנפסק תמיד כמו הצד של "אם תרצה לומר", ולכן ההלכה שחיבת חופה קונה, ולכן פסק הטור שחופה קונה אפילו שלא נבעלה וחייב בעיקר כתובה ותוספת. והנה בשולחן ערוך (אבן העזר סי' ס"א סעיף א') פסק המחבר: "כיון שהכניס האיש, ארוסתו לחופה אף על גב שלא נבעלה, הרי היא כאשתו לכל דבר וגובה עיקר ותוספת אם התאלמן או התגרש, במה דברים אמורים כשראויה לביאה..." לפי כל מה שנתבאר, הרי במקרה המונח לפנינו הצדדים מודים בבירור שלא היו יחסי אישות ביניהם מעולם, בעיקר בליל החתונה וכן בהמשך לא היו יחסי אישות, ושני הצדדים מוכנים

להיבדק על כך, והאשה וכן הבעל אומרים בפה מלא שהאשה היא עוד בתולה, אם כן לפי פסק השו"ע, אם נכנסה לחופה ולא נבעלה מקבלת את עיקר הכתובה, ולכן האישי חייב לשלם לאשה את עיקר כתובתה. אך במקרה דידן האשה תובעת גם את תוספת כתובתה שהיא 353,000 ש"ח, ולפי פסק דינו של השו"ע (אבן העזר סי' ס"א) פסק המחבר שאם האשה נכנסה לחופה היא נחשבת כאשתו, וחייב בעיקר כתובה וכן בתוספת כתובה, אם כך חייב האישי לשלם לאשה את כל סכום הכתובה עם התוספת. דא עקא, דהנה בשו"ת הראנ"ח (סי' ס"ז) כתב: "ואם האשה מודה שלא נבעלה, יש בענין זה מחלוקת בין הפוסקים, דבגמרא איבעיא לן מעיקרא נכנסה לחופה ולא נבעלה מהו, חבת ביאה קונה או חבת חופה קונה, ובתר הכי בעי רב אשי נכנסה לחופה ופירשה נדה מהו, את"ל חבת חופה קונה, חופה דחזיא לביאה כו', ורוב הפוס' פסקו דחבת חופה קול' כיון דרב אשי אמר עלה אם תמצי לומר חבת חופה קונה, דסבירא ליה דכל היכא דאתמר על בעיא אם תמצי לומר פסקי' כההיא סבר' דאם תמצי לומר, וזו דרך הרמב"ם ז"ל ושאר הפוסקי' בכל אם תמצי לומר שבגמ' מיהו מצאתי בתשובות מימוניות שכתוב משום ריצב"א דנכנסה לחופה ולא נבעלה לא גביא תוספת, כיון דבעיא היא בגמ' וסלקא בתיקו, ולרב האי גאון דסבירא ליה דכל תיקו דגמרא חולקין הכא נמי חולקין, וכתב עוד שם שבה"ג פסק דחבת חופה קונה ולא הבין דעתו, ונראה דסבירא ליה בבירור דלא גביא תוספת כיון דסלקא בתיקו, ונראה דכל מי דלית ליה הך סברא דהרמב"ם והנמשכים עמו בבעיא דאתמר עלה אם תמצי לומר, דחשבי ליה פשיטותא, ה"נ ודאי יאמרו כך דהך בעיא דנכנסה לחופה ולא נבעלה סלקא בתיקו, ויש הרבה מן הפוסקים דלא סבירא להו כשטת הרמב"ם ז"ל בעלמא, וממנה יש לנו ללמוד בנדון דידן, וכל זה פשוט." וכך פסק הרשב"א בחידושו (סוף מסכת נדרים): **"וכתב עוד ר"י ז"ל שאינה נוטלת אלא עיקר כתובתה, אבל מה שהוסיף לה הבעל משלו אינה נוטלת,** כדתנן ראב"ע אומר מן הנישואין גובה את הכול, מן האירוסין בתולה גובה מאתיים, שלא כתב לה אלא על מנת לכונסה, ואפסיקא הלכתא התם בפרק אף על פי כראב"ע, ואיבעיא להו התם נכנסה לחופה ולא נבעלה מהו? חבת חופה קונה או חבת ביאה קונה, ולא איפשטא, והוי קולא לנתבע וחומרא לתובע, וכל שכן הכא דליכא חבת ביאה... "וכך מביא הרדב"ז (בתשובה סי' אלף קפ"ח) בשם הרשב"א: "וכן כתב הרשב"א ז"ל איבעיא להו נכנסה לחופה ולא נבעלה, חבת ביאה קונה או חבת חופה קונה, ולא איפשטא, והוי קולא לתובע... "וראה הגהות רבי עקיבא איגר (שו"ע אבן העזר סי' ס"א ס"א) שהביא את שיטת הראנ"ח דהוי ספיקא דדינא. המורם מכל המובא לעיל, מצינו מחלוקת בין הפוסקים, הטור והשו"ע פסקו שאשה שנכנסה לחופה ולא נבעלה הבעל חייב בעיקר ותוספת כתובתה, ומנגד ניצבים הראנ"ח, הרשב"א, הרדב"ז וכן רבי עקיבא איגר שפוסקים כיון שהגמרא נשארת בספק והבעל מספק אינו חייב לשלם לאשה את תוספת כתובתה, כיון שאנו אומרים שלא כתב לה אלא על מנת לכונסה. אם כן במקרה המונח לפנינו האשה נכנסה לחופה, "וכולי עלמא לא פליגי", שמעולם לא היו לה יחסי אישות עם האישי, אך האשה תובעת את כתובתה, אם כך הדבר תלוי במחלוקת הפוסקים, הטור והשו"ע מצד אחד, ומאידך גיסא ניצבים הראנ"ח, הרשב"א, הרדב"ז ור' עקיבא איגר, אם כך

נידון זה הוא ספק, ומספק אין להוציא ממון מיד הבעל ופטור מלשלם את תוספת הכתובה לאשה.

מחלוקת בין הרמב"ן והר"ן במסכת כתובות דף ט'. בסוגיה של "האומר פתח פתוח מצאתי" נאמן להפסידה כתובתה, כתב הרמב"ן (דף ג' עמ' ב' בדפי הרי"ף): "וקשה לי, כיון דאוקי להא בדלא טענה איהי, אי נמי בברי וברי, פשיטא דאיהו נאמן, ואפילו ס"ל נמי כתובת אשה מן התורה, שהרי לא כתב לה אלא על מנת לכונסה וימצאנה בתולה, וכיון שכן, עליה להביא ראיה שנתקיים התנאי, אטו מאן דמפיק שטרא דתנאי, לא אמרינן ליה קיים תנאך ושטרך, נחות לדינא, ומאי טעמא אמרו הם האמינהו, דאלמא אי דאורייתא לא מהימן וכדפירש רש"י, ותו, דקאמר גאון דלענין תוספת כיון דאיהו כתב מדיליה, לא האמינהו חז"ל ולא מהימן, אמאי לא...? ויש לומר דהכא כיון דרוב נשים בתולות נשאות וחזקה דגופא, הולכין אחר רוב וחזקה... אלא דרבנן הימנהו הואיל ואמר ברי לי, והני מילי בטוען מיד פתח פתוח מצאתי, אבל לא לאחר זמן... שאינו נאמן...". והר"ן כתב שם: "ולדידי לא לא קושיא היא כלל, דכיון דאית ליה כתובה כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה, אם אתה אומר נאמן ועלה דידה רמי לברורי, ואי אפשר לה להביא ראיה, הרי היא קלה בעיניו להוציאה, אם כן מה הועילו חכמים בתקנתם... וכן נמי במאי דמשעבד לה מעכשיו לא סמכינן עליה, שאינו בדין שיפתה אותה בשעבוד זה כדי שיעשה רצונו, ואחר כך יבוא ויאמר פתח פתוח מצאתי, ובודאי שלא על דעת כן נשתעבד...". והביאור בדברי הרמב"ן והר"ן נראים כך: הטוען על אשתו לאחר שנכנסה לחופה שמצא פתח פתוח והיא לא בתולה, והמדובר לאחר שהאדם בא על האשה, מקשה הרמב"ן למה הוא לא נאמן וחייב לשלם את תוספת כתובתה, הרי שניהם טוענים טענת ברי? ומתרץ הרמב"ן כיון שיש חזקה ורוב שעוזרים לטענתה, חזקה - חזקת הגוף שהיא בתולה, ורוב נשים בתולות, והולכים אחרי רוב וחזקה. והר"ן מתרץ שאין הבעל יכול להפסיד לאשה את כתובתה והתוספת, כי אינו הגון שאדם יפתה את אשתו ויבוא עליה ואחר כך יבוא בטענות שהיא לא בתולה, כי על דעת זה נשתעבד לה תוספת כתובה, כי אם לא נגיד כך, כל אדם יבוא על אשתו ויטען טענות ויהיה קלה בעיניו להוציאה. המורם מדברי רבותינו הראשונים הנ"ל: לפי נימוק הרמב"ן שהולכים אחר רוב וחזקה, זה רק בזוג שקיים יחסי אישות לאחר החופה ובא בטענת פתח פתוח, עומד לזכות האשה רוב וחזקה, אבל במקרה דידן, הזוג מודה שאינו קיים יחסי אישות מעולם וכל צד מאשים את הצד שכנגד בסיבת הדבר, אם כך ודאי שאין הבעל חייב בתוספת כתובה. וכן לנימוק של הר"ן שאינו הגון שאדם יפתה את אשתו ויבוא עליה ולאחר מכן יטען טענות ויפסידה את כתובתה ותהיה קלה בעיניו להוציאה, זה דווקא אם הצדדים קיימו יחסי אישות, אבל אם הם מודים שלא קיימו יחסי אישות מעולם, וודאי שהבעל פטור מתוספת הכתובה. לפי זה כל הנימוקים שהביאו הרמב"ן והר"ן שהבעל חייב בתוספת הכתובה בטענת פתח פתוח מצאתי, זה בזוג שלאחר החופה קיים יחסי אישות, אבל במקרה שלנו אין הדבר כן, ולכן הבעל פטור מלשלם תוספת כתובה.

שיטת הריצב"א (מובא בתוס' יבמות דף ס"ה ע"ב ובתוס' נדרים דף צ"א ע"א). והנה מצינו את שיטת הריצב"א המובא בתוספות ד"ה כי (מסכת יבמות דף ס"ה ע"ב) שכתב: "כן מצאתי בתשובה אחת שפסק ריצב"א על אשר שהייתה טוענת על בעלה כי אין לאיש גבורתו, והאיש היה טוען כי היה לו גבורת אנשים אך היא בועטת וגורמת שאינו יכול לבעול דלא מהימנא מדרב המנונא... והיכא שהודה הבעל שאין יכול לבעול פסק דצריך ליתן גט וכתובה... ודווקא מנה ומאתיים... אבל תוספת לא יתן... דשמה לא כתב אלא על מנת חיבת ביאה...". וכך הביא בתוספות ד"ה גרשתני (נדרים דף צ"א ע"א): "**פסק הריצב"א דהלכה כרב המנונא... ויש ללמוד על אשה שטוענת שבעלה אינו יכול להתקשות... והילכך כשטוענת שאינו יכול להתקשות יוציא ויתן כתובה, ואומר ריצב"א דלא תיטול רק מנה ומאתיים, אבל תוספת אין לה... שלא כתב אלא על מנת לכונסה... ולכן אף כאן כיון דליכא חיבת ביאה, אין לה תוספת...". המורם משיטת הריצב"א, כשלא היו מעולם יחסי אישות בין הבעל לאשה, הרי הבעל פטור מלשלם את תוספת הכתובה, כיון שדעתו הייתה לשלם את תוספת הכתובה רק אם יהיו יחסי אישות בינו ובין אשתו. ואם כן גם במקרה המונח לפנינו, כיון שמעולם לא היו יחסי אישות בין האיש לאשה, הבעל פטור מלשלם את תוספת הכתובה.**

פסק דין בית הדין הגדול - לדיינים הגאונים הרב עובדיה הדאי, הרב יעקב הדס, הרב יוסף שלום אלישיב זצ"ל. ראה פסק בית הדין הגדול - מובא בספר "משפטי איש" - פסקי דין, תשי"ח-תשי"ט, בנושא: "האם זכאית אשה לתוספת כתובה כאשר לא הייתה כלל עם בעלה והרחיקתו ממנו כבר מליל הנישואין", וכתבו שם במסקנה: "מכל האמור לעיל יוצא דאין להוציא במקרה דנן תוספת כתובה מיד הבעל, אבל בנוגע לעיקר כתובה, הרי חייב עם הכנסתם לחופה, וחל עליו חיוב כתובה, ואם הוא רוצה לפטור את עצמו בטענה גרידא, עליו להביא ראיה, וכמו שאינו יכול לטעון פרעתי או טענה אחרת...". ושם מדובר במקרה בזוג שלא קיימו יחסי אישות מעולם, שכתבו שם: "בבעל הטוען טענת ברי שהאשה סירבה לחיות איתו חיי אישות בליל הנישואין, והאשה מכחישה אותו וטוענת שהוא סירב לחיות איתה, על מי להביא ראיה בנוגע לגביית תוספת הכתובה." הרי לפנינו מקרה דומה מאד למקרה שלפנינו, שכל צד מאשים את משנהו שלא היה חפץ לקיים איתו יחסי אישות בליל החתונה וכן לאחר מכן, ופסקו שם בית הדין הגדול שהבעל חייב לשלם את הכתובה ופטור מתוספת כתובה. **מסקנה**

הגרש חייב לשלם לגרושה את עיקר הכתובה.

הגרש פטור מלשלם לגרושה את תוספת הכתובה סך של 353,000 ש"ח. הרב יאיר לרנר - דיין הרקע העובדתי הצדדים נישאו בתאריך 11.02.2020. בני הזוג לא קיימו יחסי אישות. בני הזוג היו בטיפול זוגי מספר פגישות וללא הועיל. לאחר שלושה חודשים, בסביבות התאריך 10.05.2020, נפרדה דרכם. הבעל הגיש תביעת גירושין, האישה מצידה רצתה שלום בית. לנוכח סירובו של האיש, הם התגרשו בתאריך 26.08.2020. **הסוגיות**

שנותרו במחלוקת: חיוב כתובה בסך 353,000

ש"ח, חיוב מזונות אישה ותביעות ממוניות -

שההכרעה בהם ניתנת בנפרד. תביעת האישה לחייב את האיש בכתובה ומזונות טענות האישה: האישה רצתה לקיים יחסי אישות כבר בליל הכלולות אולם האיש לא שיתף פעולה. במהלך התקופה האישה רצתה ויזמה קירבה, אבל האיש לא שיתף פעולה. האישה הסכימה ללכת לייעוץ כדי לשנות את המצב, אולם לדעתה האיש כבר מתחילת הנישואין רצה להתגרש, ולכן הרחיק אותה ממנו, וגם כשקבע פגישה אצל הרב היועץ הזוגי זה היה לכסות עיניים. האיש אף סירב להצעת בית הדין לנסות ייעוץ זוגי נוסף. ולכן יש לחייב את האיש בחיובי האישות, וכדלהלן:

. חיוב כתובה ותוספת כתובה בסך 353,000 ש"ח. אין לדונה כמורדת, מכיון שהאיש התייחס לאישה ביחס משפיל, וגם לא הוכרז עליה כמורדת.

. חיוב מזונות אישה על כל תקופת הנישואין.

לטענתה, מעשיו של האיש גרמו לה לעזוב

את הבית, ויש לחייב את האיש במזונות

למרות שהאישה עובדת ומרוויחה. טענות האישה: כוונת הבעל היה להקים בית ומשפחה בישראל, אולם האישה במעשיה שמה קץ לנישואין. כבר בלילה הראשון האישה דחתה את האיש ולא אפשרה לקיים יחסי אישות, עיניה היו בספירת המעטפות. גם קראה לו בכינויי גנאי, ולמחרת בבוקר אמרה לו שרצונה להתגרש ממנו ועזבה לבית הוריה, ובלילה הותירה את האיש לבדו בבית. כך עשתה בליל נוסף בתוך ימי השבע ברכות. האיש עשה כל שביכולתו למען שלום בית, וגם יזם פגישה לשלום בית עם הרב היועץ הזוגי, אבל האישה מצידה עשתה הכל על מנת להתגרש, והתרחקה ממנו גם בפני בני המשפחה. לטענתו האישה סובלת מבעיות נפשיות, התפרצויות זעם בכי וכדו', ובנוסף סובלת מרתע מקיום יחסי אישות. לכך אין לאישה שום זכויות ככל שמעשיה ותכונותיה הם שהביאו לסיום המערכת הנישואין. ואכן לאחר מספר פגישות עם הרב שלא צלחו, הציע להם הרב להתגרש בהסכמה, והאישה הסכימה להתגרש, ולכן האיש פתח תיק גירושין. ולכן אין לחייב את האיש בחיובי אישות ומהטעמים המפורטים:

. חיוב כתובה - מכיון שהאישה מורדת מתשמיש,

שלא אפשרה לאיש לקיים יחסי אישות, אע"פ

שהאיש ריצה ופייס אותה לפני מעשה אך ללא

הועיל. ובנוסף, הרצון לגירושין היה של שניהם.

וגם הסכום 353,000 ש"ח נכתב לשם כבוד וכדי לרצותה, והוא סכום מוגזם.

חיוב מזונות אישה - מלבד האמור לעיל האישה מרוויחה למעלה מ 8,500 ש"ח בחודש (נטו), ומשכך לא

מגיע לה מזונות. הכרעת הדין - חיוב
כתובהבנדון שבפנינו אין חולק שהצדדים לא קיימו יחסי אישות ואף לא הגיעו לידי קירבה אינטימית, ועד למועד הגירושין האישה הייתה בתולה. הצדדים מעלים טענות אחד על השני מי האשם. האישה טוענת שהיא רצתה לקיים יחסי אישות האיש מנע ממנה. והאיש טוען שהאישה לא מסוגלת לקיים יחסי אישות ולכן היא מנעה ממנו אפילו קירבה אינטימית. יצוין, וזאת לאחר העיון בכתבי הטענות, בפרוטוקול הדיונים, ובסיכומים, שעולה הרושם שהאיש עשה כל שביכולתו כדי לפייס את האישה, ולהביא אותם למצב שיוכלו לקיים יחסי אישות ולכונן שלום בית. טענת האישה שבלייל הכלולות לא קיימו יחסי אישות בגלל שהאיש לא עזר לה להוריד את שמלת הכלה, ולכן היא נשארה לספור את המעטפות מהחתונה עד שנרדמה - לא מתקבלת על הדעת. זו לא סיבה שמצדיקה לדחות את מצוות ליל הכלולות. בנוסף שהדברים הוכחו על ידי האיש בדיון מתאריך כב' חשוון תשפ"א (09.11.2020) כשנשאלה האישה על ידי בית הדין לדעתך מה הבעיה? ענתה האישה: "כי אני מרגישה שצריך יחס, אני מרגישה בתור חפץ, בתור אובייקט ... אני מרגישה כאילו מצידו לא ראה אותי". אין לאישה טענה קונקרטיית כנגד האיש, אלא הרגשות שלה בלבד שאין בהם כדי להצדיק לא לקיים יחסי אישות במשך תקופת הנישואין, אם לא שהאישה סובלת מבעיה שמונעת ממנה לקיים יחסי אישות עם האיש. לא נשמע מהאישה שעשתה מעשה משמעותי כדי להביא למצב אינטימי או להגביר את האהבה ביניהם, הדבר היחיד שנטען שהסכימה ללכת לייעוץ נישואין אצל הרב וביטלה תורים דחופים שהיו לה, וכך כתוב בסיכומי האישה: "במהלך הנישואין הקצרים עשתה האישה הכל כדי להניע את הנישואין על דרך המלך ואף הייתה מוכנה

להרבה ויתורים בתורים דחופים שהיו לה כדי להגיע ליועץ נישואין", מעבר לזה לא ידוע לנו מה הדברים שעשתה על מנת להניע את הנישואין על דרך המלך!!! נזכיר מאמור בפרוטוקול הדיון מיום יב' אדר תשפ"א 24.02.2021: "ב"כ האשה: היו נסיונות בשלושה חודשים האלה לשבת ולשוחח? האשה: בוודאי. ב"כ האשה: היה פעם שישבתם בבית ושוחחתם? האשה: בוודאי, יש דברים שגם ניסיתי קצת ליזום כדי לשמח אותו." הנה אומרת האישה שניסתה קצת ליזום כדי לשמח אותו. אישה שחשוב לה כל כך שלמות הבית, ליצור אוירה של אהבה בינה לבין בעלה, עושה הרבה מעבר ל"ניסיתי" קצת' ליזום כדי לשמח אותו". מהאיש שמענו שעשה הרבה יותר 'מקצת', קנה לה מתנות, יזם יציאות על מנת להפיג את המתח, יזם פניה ליועץ זוגי על מנת להציל את הבית, ועוד ועוד כמפורט טיעוניהם. נחזור ונאמר כפי הנראה האישה לא מסוגלת לחיות בזוגיות עם האיש, וכן עשתה כל לאל ידה על מנת לדחות אותו ממנה. טענת האישה כי האיש מתחילת הדרך רצה בגירושין והכל היה כסות עיניים תמוהה בעיני מאוד לאור ההשתדלות הרבה שעשה האיש על מנת לכונן שלום ושלוה בבית, וכדי שיוכלו לחיות חיי אישות מתוקנים כדרך שצוותה התורה. אולם בצר לו, ומאחר ולא היה שיתוף פעולה מצד האישה, ובעצת יועץ הנישואין, נאלץ לפנות לבית הדין על מנת להתגרש. בנוסף, האישה לא טענה שהבעל סובל מבעיות רפואיות כגון חוסר כוח גברא וכדומה שמונעים ממנו לקיים יחסי אישות, אדרבה, מדברי הבעל ניכר שעשה כל שביכולתו על מנת להחיות את הזוגיות, קנה לה מתנות וניסה לרצות אותה בליל המקווה, אך ללא הועיל, ומשכך פנה ליועץ נישואין אצל רב. התקיימו שלוש פגישות, ובפגישה השלישית היועץ דיבר עם האישה בנפרד ובסופו המליץ לבני הזוג להתגרש. דברים אלו אף עולים מעדותו של הרב יועץ הנישואין (שהיה מדריך חתנים של האיש, ומכיר את משפחת האיש) בבית הדין: הדיון התקיים בתאריך ד' כסלו תשפ"ב 08.11.2022. להלן קטעים עיקריים מעדותו, המשקפים את עמדת בית הדין (ההדגשות אינם במקור): "...בפגישה השלישית

דיברתי עם האשה גם באופן אישי לבד, ר' (הבעל) היה בחוץ, ודיברתי איתה, היא גם העלתה נושאים, דברים שמפריעים לה, וגם דיברתי בצורה מאוד ברורה על הענין הזה, וכיון שאמרתי שקשה לה, **שהיא מרגישה דחוייה ממנו, לא שהוא דוחה אותה**. ...העד: הוא מנסה להתקרב אליה, **אני לא זוכר אם היא השתמשה במילה שזה מגעיל, או מילה אחרת שאומרת שהיא לא מרגישה בנוח איתו**. אז אני אמרתי לה שאני ממליץ לה מאוד שתתייעץ עם מדריכת הכלות שלה בנושא הזה שתתן לה הדרכה, וזה דבר מאוד חשוב בנישואין, ואולי מדריכת הכלות שלה יכולה להביא אותה איך לממש את הקשר אישות. וציינתי אם היא לא מרגישה נוח עם מדריכת הכלות, יש גם גורמים מקצועיים שיכולים לעזור בתחום הזה ובהכוונה, אנשים שזה התחום עיסוק שלהם. ...העד: כן, הוא התייעץ איתי טלפונית, ואני אמרתי לו **שאם הנושא הזה לא ייפתר הם צריכים להתגרש, אם לא יהיה נכונות, לקחת הדרכה מקצועית שתפתור את הענין, אז אני ממליץ להתגרש**. ב"כ האישי: מה דחף אותו להתגרש? העד: היו נשואים כבר כ- חודשים, שלא היה קשר אישות ביניהם, הוא גם טען **שהיא כל הזמן עצבנית, מתוחה, מרבה לצעוק, מרבה להיות אצל ההורים שלה, פחות בבית**. אבל כל הדברים האחרים זה דברים שאפשר לטפל, אבל נושא **הקשר אישות מאוד הפריע לו, שהם כשלושה חודשים נשואים ואין קשר אישות ביניהם**. ב"כ האישי: האשה גם פנתה להתייעץ עם הרב בנושא הגירושין? העד: כן. האשה גם פנתה, אני לא זוכר אם אני התקשרתי אליה או היא התקשרה אלי, ושאלה אותי, ואמרתי אם לא מוצאים פיתרון לנושא הזה **אז ההמלצה שלי שיתגרשו, והיא אמרה שהיא חושבת כך ולדעתה זה הדבר הנכון לעשות**, והיא התקשרה רק לקבל סוג של גיבוי ממני. ב"כ האישי: לפי העבר המקצועי של כבודו, בתור מטפל זוגי ומדריך חתנים, מה הבעיה שאין ביניהם יחסי אישות, שהאשה לא הסכימה לקיים יחסי אישות? העד: אני לא יכול להגיד באופן וודאי, אבל זה לא מקרה רגיל, בדרך כלל לוקח שבוע - שבועיים מקסימום חודש עד שהדברים יסתדרו אם אין משהו רציני שמפריע. ולכן

הפניתי, כי יותר טבעי שהאשה תפנה למדריכת כלות וגם ציינתי שיש גורמים מקצועיים שיכולים לעזור. ביה"ד: באופן לא וודאי, מה אדוני התרשם? העד: שיכול להיות שיש לה בעיה כללית עם קשר אישות, לאו דוקא עם ר' (הבעל), אבל אני לא יכול לומר זאת באופן וודאי, רק אציין שתקופה כזו ארוכה זה לא אופייני ולא רגיל, ובמקרים אחרים שהפניתי לגורם מקצועי הדברים נפתרו, כשאני אומר גורמים מקצועיים זה לא אני, אלא גורמים מקצועיים בתחום המיניות והם מנסים לפתור את הבעיות. ...העד: להקשיב היא היתה מקשיבה, היא לא סובבה את הראש, היא הקשיבה לכל מה שאמרתי, שמעה את הדברים, אבל הבנתי אחרי זה שזה לא בוצע בפועל, כלומר איני יודע אם היא יצרה קשר עם המדריכת כלות. והעובדה שבמשך חמשה ימים אחרי הפגישה השלישית שהיתה מאוד ממוקדת בנושא הזה עם המלצות מאוד ברורות, לא חל שום שינוי, זה גרם לכיוון של המלצה ללכת לגירושין. ביה"ד: כשהצעתם לה ללכת למדריכה או לטיפול, היה תגובה ממנה? היא אמרה משהו? העד: בהנהון בתנועתו הגוף, היא לא אמרה לי טוב אני יעשה את זה, אבל העיניים ותנועות הגוף היה מובן כן אני יעשה את זה, הצגתי את הדברים בצורה חדה וברורה, שחשוב לעשות את הדבר הזה לפנות למדריכת כלות או לפנות לגורם מקצועי. ביה"ד: אז ההבנה שלכם היתה שיש נכונות מצידה? העד: כך היתה התחושה. ב"כ האשה: בין הפגישות ביניכם, היה עוד שיחות טלפון בינך לבין ר' (הבעל) לנסות ולדבר שהם לא מצליחים? העד – כן, היו שיחות טלפון שבהם אני עודדתי אותו, אולי תנסה לרצות, או לעשות אורה טובה, הוא סיפר לי אני עושה כך ועושה כך, אבל זה לא הספיק, הצעתי לו אולי תעשה עוד כמה דברים שיכולים לגרום להתרוממות התשוקה, היה כמה שיחות שבעיקר עודדתי אותו וכיוונתי אותו איך ליצור אורה נכונה, והוא טען לי שהוא עושה את הדברים ובכל זאת זה לא עוזר. אז הלכנו לכיוון של פגישה פנים אל פנים. ...עד כאן עיקרי הדברים מעדותו של הרב יועץ הנישואין. כאמור הדברים מחזקים את ההשערה של בית הדין שהאישה סובלת מבעיה

המונעת ממנה לקיים יחסי אישות, ולכן האישה נמנעה ומנעה מהאיש לאורך כל חיי הנישואין הקצרים שלהם, להגיע לידי מגע ויחסי אישות. כמו כן עולה מדבריו שאין לאיש בעיה וגם אין לאישה בעיה ספציפית לקיים יחסי אישות עם האיש, אלא הבעיה סובייקטיבית אצל האישה שאינה מסוגלת לקיים יחסי אישות. אולם, מבלי לקבוע נחרצות שיש לאישה בעיה רפואית שגורמת לה קושי לקיים יחסי אישות, אין לחייב את האיש בתוספת הכתובה, מכיון שהנישואין לא היו 'ראויים לביאה', ולפחות לפי טענת האיש האישה מנעה ממנו כל קירבה אינטימית, וכפי שסבור בית הדין. מבואר בסוגיית הגמ' כתובות (נו ע"א) "בעי רב אשי את"ל חיבת חופה קונה, חופה דחזיא לביאה אבל חופה דלא חזיא לביאה לא או דילמא לא שנא, תיקו", לדעת הרא"ש כל חופה שלא ראויה לביאה מספק אין לחייב בתוספת כתובה, ולדעת הרמב"ם חופה שאינה ראויה לביאה, לא תפסו בה נישואין והאישה רק מקודשת, וגם הפסידה עיקר כתובתה. וכן פסק השולחן ערוך (אה"ע סי' סא סעיף א')

ז"ל: "כיון שהכניס האיש ארוסתו לחופה, אף על גב שלא נבעלה, הרי היא כאשתו לכל דבר, וגובה עיקר כתובתה ותוספת, אם תתאלמן או תתגרש. במה דברים אמורים, כשראויה לביאה. אבל אם היתה נדה, ואחר כך כנסה לחופה ונתייחד עמה, אינה כאשתו, אלא לכל הדברים היא עדיין כארוסה, מאחר שהיתה נדה. וי"א דדוקא לענין שלא תגבה התוספת היא עדיין כארוסה, אבל לכל שאר דברים הרי היא כנשואה." השו"ע מציין כדוגמא לחופה שאינה ראויה לביאה כגון שפירסה נידה, אולם ברור שגם באופן שהאישה מתקשה לקיים יחסי אישות אין לחייב תוספת כתובה מכיון שהחופה אינה ראויה לביאה. יתרה מזאת, אפילו אם המניע לאי קיום יחסי אישות הוא מהאיש, כגון שאין לו כוח גברא, כתבו הרבה מהפוסקים שאין לחייבו תוספת כתובה, דהוה החופה לא ראויה לביאה. עיין באוצר הפוסקים (סי' סא ס"א ס"ק ח' אות ד' עמ' 258) שהביאו בשם שו"ת זרע אמת (יו"ד סי' קה) בנדון אחד שהרופאים אסרו עליו הבעילה שסכנה היא עליו, כתב דאפילו הרא"ש ודעימה הסוברים דחופת נידה קונה יודו בנ"ד

שאינה קונה. וכעין זה כתבו בשו"ת נופת צופים (סי' יא) ובשו"ת כרם חמר (סי' צד) בשם רבני פאס. וכ"כ במשפטים ישרים (סי' לו) בנדון חתן שאין לו גבורות אנשים שאין חופתו חופה. וע"ש עוד גדולי הפוסקים שכתבו כן, ואכמ"ל. אומנם, במי שאין לו גבורות אנשים מצינו דעת הריצב"א שיוציא ויתן כתובה, יעויין בפס"ד (ח"ה עמ' 239 ואילך) שהאריכו בזה, אבל הנדון שבפניו שבית הדין סבור שלאישה יש קושי לקיים יחסי אישות, ודאי שאין לחייב את הבעל בתוספת כתובה. לעניין עיקר הכתובה, לדעת הרמב"ם הרי היא מקודשת ולא נשואה ואין לה כתובה כלל. לסיכום: לאור כל האמור, כל ולא קיימו יחסי אישות והאישה הייתה בבתוליה עד לפרידה, אין לחייב את האיש בכתובה. הכרעה הדין - חיוב מזונות אישה ומעשה ידיה אישה האשה תבעה מזונות מאיש על תקופת הנישואין שלהם. אולם מאחר והאישה מרוויחה למעלה מ-8,000 ש"ח לחודש, אין מקום לתביעת מזונות אישה, שהרי מעשה ידיה תחת מזונות ויכול לומר לה צאי מעשה ידיך במזונותיך. נזכיר מהאמור בהחלטת בית הדין מתאריך 26.07.2022: "כאמור לעיל, האשה הגדירה את מצבה כפי שנכתב מטעמה: תחת הכותרת "סיבת הדחיפות" כתבה: "הנ"ל עזב את הבית והשאיר אותה ללא כל אפשרות מינימלית להתקיים". ברם, מהנתונים דלעיל עולה שהאשה משתכרת למעלה מ-8,000 ש"ח לחודש, (והבעל לטענתה מרוויח 9,000 ש"ח לחודש). מנתונים אלו עולה שקיים סימן שאלה גדול, האם ההגדרה של האשה שאין לה כל אפשרות מינימלית להתקיים, היא אכן הגדרה שתואמת את המצב. ודי בכך כדי שלא נחייב את האיש במזונות אישה. נוסיף ונאמר, ב"כ האישה בסיכומיו כתב שיש לחייב מזונות למרות שהאישה עובדת ומרוויחה מדין 'מזונות מעוכבת' וכפי שהרחיב בדבריו, אולם דין זה נאמר כאשר בית הדין פסקו שהבעל חייב לגרש את אשתו והוא מסרב לכך, בית הדין מחייבים את הבעל מזונות מאחר והאישה מעוכבת להינשא מחמתו, אבל בנדון דידן האישה לא הייתה מעוכבת מחמת האיש, אדרבה, האיש הגיש תביעת גירושין ועמד על כך שיתגרשו כבר בדיון הראשון, ופשוט. אדרבה, בסיכומי

ב"כ האישה מצינו סימוכין לא לחייב את האיש במזונות, משום שאינם גרים יחד. כמבואר בשו"ע (אה"ע סי' ע' סי"ב): "האשה שיצאה מבית בעלה והלכה לבית אחר, אם באה מחמת טענה שהוא בשכונה שיוציאו עליה שם רע וכיוצא בזה, חייב לזונה שם אם תבעה מזונות. אבל אם לא תבעה, מחלה על מזונות דלשעבר". ובמקרה שבפנינו, טוען האיש שהפרידה הייתה בהסכמת הצדדים. האישה טוענת "כי הבעל הנ"ל נלזז מעגלותיו, ואיש קשה באופן שאשתו נזרקה מביתה והיא כבורחת". דבריה הוכחו על ידי האיש. וכך גם הרושם של הח"מ, שהאיש עשה כל שביכולתו כדי להשכין שלום בית. כך עולה גם מעדותו של הרב, וכאמור בדברינו לעיל, וככל והיא עומדת על דבריה עליה להביא ראיה. וכ"כ הרמ"א וז"ל: "זה"ה אם היתה לה קטטה עם בעלה ולא מתדר לה עמו, והמניעה ממנו, ולותה למזונות, צריך לשלם. אבל אם המניעה ממנה, א"צ לשלם, דאין האיש חייב במזונות אשתו אלא כשהיא עמו (מרדכי פ"ב דייני גזירות וכ"כ הב"י בשם הריטב"א). וכתב החלקת מחוקק (ס"ק מב): "כלומר, וביררה שדבריה כנים, שיש לחוש לטענתה". וכ"כ הבית שמואל (ס"ק לד): "היינו דברי הדברים, אבל בדברים בעלמא אינה נאמנת". מכל האמור לעיל עולה בבירור שאין מקום

לחייב את האיש במזונות אישה על התקופה שלא גרו ביחד בבית. ועיין עוד למש"כ מרן הגרע"י זצ"ל בשו"ת יביע אומר (חי"א אה"ע סי' סא) שכדי לחייב את הבעל במזונות אישה, על האישה להביא ראיה והבעל הוא מוחזק בנכסים. מסקנה: האשה אינה זכאית לכתובה, תוספת כתובה ומזונות אשה. הרב ירון נבון - דיין. עיינתי בעמדות עמיתי הרה"ג ובנימוקיהם הנרחבים, היסודיים והמפורטים. בעניין הכתובה, לדעת כולם האשה אינה זכאית לתוספת הכתובה. יש מחלוקת לגבי הזכאות לעיקר הכתובה. סביר להניח, שאם השלום היה שורר בין הצדדים, הבעיות של יחסי האישות היו מסתדרים לאחר קבלת טיפול מקצועי. אולם החיכוכים שבין הצדדים מנעו את האפשרות לטיפול מקצועי הולם. לאחר שהצדדים נפרדו, היו הליכים הקשורים להעברת המיטלטלין אל האשה. ביה"ד קיים על כך דיונים, וביה"ד נוכח שהצדדים לבד אינם מסוגלים לטפל בכך ללא התערבות ביה"ד. מניסיונו של ביה"ד, גם צדדים שנמצאים בסכסוך, מסוגלים לטפל בכוחות עצמם בהעברת מיטלטלין ללא צורך בהתערבות של ביה"ד. מדובר במיטלטלין שאין מחלוקת למי הם שייכים. כל המחלוקת היא, לגבי הליכי העברת המיטלטלין. ביה"ד החליט שהצדדים ובאי כוחם יטפלו

בהעברה זו. כשביה"ד נוכח שהצדדים
ובאי כוחם לא מצליחים לטפל בכך,
החליט ביה"ד שאין מנוס ממינוי
מומחה שיטפל בכך על חשבון
הצדדים. גם כשביה"ד הודיע לצדדים
על מינוי מומחה, ביה"ד הודיע שהוא
מעכב את מינוי המומחה, מתוך תקווה
שהצדדים ישכילו לעשות זאת בעצמם
ולחסוך את הוצאות המומחה. אולם
למרות זאת, הצדדים לא הגיעו
להסכמות על הליכי פינוי המיטלטלין
וביה"ד הורה למומחה לבצע את פינוי
המיטלטלין. המומחה שמינה ביה"ד
ביצע זאת וקיבל את שכר טירחתו
בהתאם. ציון הליכי פינוי המיטלטלין,
מראה עד כמה גדול היה חוסר
התקשורת שבין הצדדים. זה מקרין גם
לגבי הצורך בטיפול המקצועי בעניין
יחסי האישות. סביר להניח שאם
הייתה תקשורת סבירה בין הצדדים,
ניתן היה לטפל בבעיות אלו בצורה
מקצועית. אך כאשר הצדדים לא
הצליחו להסתדר אפילו לגבי פעולה
טכנית של העברת מיטלטלין, הם לא
השכילו לטפל בבעיה של יחסי אישות
שמצריכה הרבה יותר השקעה
ומוכנות נפשית. יש מחלוקת מי היה
אשם בהתדרדרות שבין הצדדים.
לענ"ד, אין לקבוע שאחד מהצדדים
יותר אשם מהשני בכשלון חיי
הנישואין. אך גם אם האשה לא הייתה
אשמה בכישלון חיי הנישואין, הבעל
פטור מתוספת כתובה כי לא הייתה
"חיבת ביאה" וכפי שהורחב לעיל

באריכות. לגבי עיקר הכתובה נחלקו הדעות האם האשה זכאית לעיקר הכתובה. לענ"ד האשה לא הפסידה את עיקר הכתובה. חיבת ביאה היא עילה רק להפסד תוספת הכתובה. אילו בעיית יחסי האישות הייתה חמורה ביותר, והיו נתונים שסיכויי ההצלחה של הטיפול בבעיה אינם גבוהים, היה מקום לשקול אולי להגדיר זאת כחופה שאינה ראויה לביאה, שהצדדים אינם נשואים ויש רק קידושין וכדומה, והיה מקום לשקול להפסיד לאשה גם את עיקר כתובתה. אך במקרה דנן, אין שום אינדיקציה לכך. אצל זוגות רבים נוצרים קשיים בחיי האישות שטיפול מקצועי פותר אותם. אך הצדדים במקרה דנן, לא השכילו להתגבר על המשקעים שביניהם ולא הלכו לטיפול בבעיית חיי האישות. האשה אינה אשמה יותר מהאיש בכשלון חיי הנישואין, ובכך שבעיית חיי האישות לא טופלה. המסקנה מהאמור לעיל היא שהאשה לא הפסידה את עיקר הכתובה. אמנם שווי עיקר הכתובה הוא נמוך ביותר. מאחר והצדדים אינם אשכנזיים, הרי עיקר הכתובה הוא בשווי 120 גרם כסף בלבד. שווי עיקר הכתובה כיום של 120 גרם כסף הוא בסביבות 290 ש"ח. לכן לענ"ד האשה זכאית לסכום זה. לגבי מזונות האשה, התקופה הרלוונטית לתביעה הוא כשלשה וחצי חודשים שבין הפסקת מגוריהם לבין

הגירושין. בתביעת האשה למזונות ומדור, צויין שהבעל מרוויח 9,000 ש"ח בחודש. הבעל הגיש תגובתו. בין היתר טען הבעל שהאשה משתכרת למעלה מ-8,000 ש"ח לחודש. האשה בתגובתה טענה כי למרות שלאשה יש הכנסות ממשכורת הנ"ל בסך של לפחות 8,000 ש"ח לחודש, הבעל שמרויח לטענתה 9,000 ש"ח לחודש, חייב לשלם לה מזונות ומדור אשה מבלי להתחשב בהכנסותיה של האשה. ב"כ האשה בתגובתו הרחיב לבסס את טענתו זו בנימוקים הלכתיים מפורטים מהשו"ע והפוסקים. מסקנתו היא שבמקרה דנן, גם אם ידוע לביה"ד שמעשה ידיה של האשה מספיקין לה, פוסקין לה מזונות. ואין הבעל יכול לומר לאשה צאי מעשה ידיך למזונותיך אם אינה מסכימה לכך. (נתונים אלו צוינו גם בהחלטה מיום 26.7.2020). לאחר עיון בטענות הצדדים, וודאי שאין הצדקה לחייב את האיש במזונות אשה כשיש לאשה מעשה ידיים - הכנסות גבוהות ביותר של לפחות 8,000 ש"ח בחודש, הכנסות שכמעט מגיעות לגובה הכנסות הבעל. אין לקבל את טענת האשה שיש להתעלם מהכנסותיה. דבר זה מצטרף לכך, שגם אם לאשה לא היו הכנסות כלל, לא בהכרח שבנסיבות שבין הצדדים, הבעל היה חייב במזונותיה. אך עקב מעשה ידי האשה - הכנסותיה הגבוהות, אין צורך להכריע בשאלה

העקרונית על זכאות האשה למזונות
אשה אילו לא היו לה
הכנסות. מסקנה: האשה זכאית לעיקר
כתובתה בסך של 290 ש"ח. האשה
אינה זכאית לתוספת כתובה ואינה
זכאית למזונות אשה. הרב יהודה שחור -
אב"ד פסק הדין לאור האמור לעיל פוסק בית
הדין:

- . האיש חייב לשלם לאשה עבור עיקר
כתובתה סך של 290 ש"ח.
- . האשה אינה זכאית לתוספת כתובה
ואינה זכאית למזונות אשה.
- . האמור בסעיף א' נקבע כדעת הרוב.
לדעת המיעוט האשה אינה זכאית
לעיקר כתובתה.
- . אין צו להוצאות משפט. **מותר לפרסם
פסק דין זה לאחר השמטת השמות
והפרטים המזהים.** ניתן ביום י"ג
בכסלו התשפ"ג (07.12.2022).
הרב יהודה שחור - אב"ד הרב
יאיר לרנר הרב ירון נבון עותק זה
עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה